EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION (EU) 2022/1753

av den 4 maj 2022

med de iakttagelser som utgör en del av beslutet om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa) för budgetåret 2020

EUROPAPARLAMENTET UTFÄRDAR DENNA RESOLUTION

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet för budgetåret 2020,

— med beaktande av artikel 100 och bilaga V i arbetsordningen,

— med beaktande av yttrandet från utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet,

— med beaktande av betänkandet från budgetkontrollutskottet (A9-0115/2022), och av följande skäl:

A. Enligt inkomst- och utgiftsberäkningen ([1]) för Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (myndigheten) uppgick myndighetens slutgiltiga budget för budgetåret 2020 till 103 023 255,80 EUR, vilket innebär en ökning med 27,60 % jämfört med 2019, huvudsakligen på grund av ökade driftsutgifter som rör myndigheten. Myndighetens budget kommer i huvudsak från unionsbudgeten.

B. Revisionsrätten fastställer i sin rapport om myndighetens årsredovisning för budgetåret 2020 att man har uppnått rimlig säkerhet om att myndighetens räkenskaper är tillförlitliga och att de underliggande transaktionerna är lagliga och korrekta.

Budgetförvaltning och ekonomisk förvaltning

1. Europaparlamentet noterar med tillfredsställelse att insatserna för uppföljning av budgeten under budgetåret 2020 resulterade i ett budgetgenomförande på 100 %, vilket är en liten ökning med 0,01 % jämfört med 2019. Parlamentet noterar vidare att genomförandegraden för betalningsbemyndigandena var 88,41 %, vilket är en minskning med 3,04 % jämfört med 2019.

Verksamhetsresultat

2. Europaparlamentet välkomnar myndighetens bidrag till säkerheten i unionens livsmedels- och foderkedja, och dess avsevärda ansträngningar för att bistå riskhanteringsansvariga med omfattande, oberoende och uppdaterad vetenskaplig rådgivning i frågor som rör livsmedelskedjan, för att klart och tydligt informera allmänheten om sina resultat och de uppgifter de baseras på och för att samarbeta med intressenter och institutionella partner i syfte att främja enhetlighet i och förtroende för livsmedelssäkerhetssystemet.

3. Europaparlamentet uppmärksammar att myndigheten under 2020 slutförde 697 frågor genom vetenskapliga resultat, tekniska rapporter och stödjande publikationer. Parlamentet välkomnar myndighetens stöd i rätt tid till beslutsfattare genom att tillhandahålla vetenskapliga resultat enligt de uppdrag som har getts av parlamentet, främst på områdena djurs hälsa och välbefinnande, bihälsa, kaniners välbefinnande, djurtransporter och antimikrobiell resistens, inbegripet externa vetenskapliga rapporter och händelserapporter.

4. Europaparlamentet betonar vikten av en ansvarsfull, etisk, aktuell och vetenskapligt baserad strategi för att förbättra djurskyddet. Parlamentet välkomnar i detta sammanhang myndighetens insatser vid utarbetandet av från jord till bord-strategin.

([1]) EUT C 114, 31.3.2021, s. 69.

5. Europaparlamentet påminner om att det under 2020 antog två invändningar mot förlängningar av godkännandeperioderna för verksamma ämnen som används i bekämpningsmedel som uppfyller uteslutningskriterierna och därför inte bör godkännas för användning i EU ([2]). Parlamentet uppmanar med kraft myndigheten att påskynda sin bedömning av alla utkast till granskningsrapporter om verksamma ämnen och att göra allt den kan för att påskynda de rapporterande medlemsstaternas förfarande för omprövning för att undvika nya förlängningar av farliga bekämpningsmedel, samt betonar att eftersläpningen i omprövningen av biocider är särskilt oroande och att det krävs ökade insatser för att lösa detta.

6. Europaparlamentet noterar med tillfredsställelse att myndigheten utvecklas mot spetsteknik genom att införliva nya alternativa metoder och artificiell intelligens för att komplettera djurförsök. Parlamentet erkänner att myndigheten tillsammans med Europeiska kemikaliemyndigheten och Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar samt fem andra byråer utförde stresstester av sina system för informations- och kommunikationsteknik (IKT) innan fullständiga arrangemang för distansarbete infördes, vilket gav ytterligare garantier för att IKT-systemen fungerade innan övergången till vitt omfattande distansarbete. Parlamentet uppmanar myndigheten att öka sina insatser för att ytterligare skydda djurens välbefinnande och att främja användningen av testmetoder utan djurförsök, även i sitt samarbete med andra institutioner.

7. Europaparlamentet välkomnar slutförandet av EU:s sammanfattande rapport om antimikrobiell resistens hos zoonosbakterier och indikatorbakterier från människor, djur och livsmedel, som myndigheten utarbetade tillsammans med Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar. Parlamentet framhåller i detta avseende problemet med dessa bakteriers ökande resistens mot vanliga typer av antibiotika.

8. Europaparlamentet noterar att myndigheten använder centrala resultatindikatorer i sin omfattande prestationsbaserade förvaltningsmetod för att mäta mervärdet av sin verksamhet, särskilt när det gäller utbyte av vetenskaplig information. Parlamentet noterar vidare att myndigheten använder andra centrala resultatindikatorer för att förbättra sin budgetförvaltning. Parlamentet noterar att sex indikatorer ströks och två lades till under 2020.

9. Europaparlamentet noterar att myndigheten har åtagit sig att genomföra sin kärnverksamhet och inledde under 2020 förberedelserna inför genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1381 ([3]), i syfte att utveckla nya processer, se över personalstrukturen och utnyttja sin tekniska kapacitet och kapacitet för informationshantering. Parlamentet noterar också att myndigheten under 2020 kunde begränsa pandemins inverkan på sitt verksamhetsresultat till endast en liten produktivitetsminskning eftersom myndigheten hade den tekniska beredskapen att tillräckligt tidigt ställa om från en fysisk till en digital arbetsmiljö. Parlamentet noterar vidare att myndigheten under 2020 fortfarande höll på att utveckla sin strategi för 2027. Myndigheten uppmanas att rapportera till den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten om den fortsatta utvecklingen i detta avseende.

([2]) Europaparlamentets resolution av den 26 november 2020 om kommissionens genomförandeförordning (EU) 2020/1511 av den 16 oktober 2020 om ändring av genomförandeförordning (EU) nr 540/2011 vad gäller förlängning av godkännandeperioderna för de verksamma ämnena amidosulfuron, bifenox, klorotoluron, klofentezin, klomazon, cypermetrin, daminozid, deltametrin, dikamba, difenokonazol, diflufenikan, fenoxaprop-P, fenpropidin, fludioxonil, flufenacet, fostiazat, indoxakarb, lenacil, MCPA, MCPB, nikosulfuron, paraffinoljor, pikloram, prosulfokarb, svavel, triflusulfuron och tritosulfuron (EUT C 425, 20.10.2021, s. 87), och Europaparlamentets resolution av den 10 juni 2021 om kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/745 av den 6 maj 2021 om ändring av genomförandeförordning (EU) nr 540/2011 vad gäller förlängning av godkännandeperioderna för de verksamma ämnena aluminiumammoniumsulfat, aluminiumsilikat, beflubutamid, bentiavalikarb, bifenazat, boskalid, kalciumkarbonat, kaptan, koldioxid, cymoxanil, dimetomorf, etefon, extrakt av teträd, famoxadon, restprodukter från destillering av fett, fettsyror C7–C20, flumioxazin, fluoxastrobin, flurokloridon, folpet, formetanat, gibberellinsyra, gibberelliner, heptamaloxiloglukan, hydrolyserade proteiner, järnsulfat, metazaklor, metribuzin, milbemektin, Paecilomyces lilacinus stam 251, fenmedifam, fosmet, pirimifosmetyl, växtoljor/raps- och rybsfröolja, kaliumkvävekarbonat, propamokarb, protiokonazol, kvartssand, fiskolja, repellenter (doftämnen) av animaliskt eller vegetabiliskt ursprung/fårtalg, S-metolaklor, fjärilsferomoner med raka kolkedjor, tebukonazol och urea (EUT C 67, 8.2.2022, s. 75).

([3]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1381 av den 20 juni 2019 om insyn och hållbarhet i EU:s system för riskbedömning i livsmedelskedjan och om ändring av förordningarna (EG) nr 178/2002, (EG) nr 1829/2003, (EG) nr 1831/2003, (EG) nr 2065/2003, (EG) nr 1935/2004, (EG) nr 1331/2008, (EG) nr 1107/2009 och (EU) 2015/2283 och direktiv 2001/18/EG (EUT L 231, 6.9.2019, s. 1).

10. Europaparlamentet välkomnar myndighetens insatser för att stärka sitt samarbete med andra unionsbyråer, särskilt genom att fokusera på utbyte av kunskap och bästa praxis och undersöka potentiella synergier genom att inrätta nätverk på områden såsom planering av upphandlingar, informations- och kommunikationsteknik, artificiell intelligens, extern kommunikation och personalförvaltning. Parlamentet noterar att myndigheten tillsammans med Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar, Europeiska kemikaliemyndigheten, Europeiska läkemedelsmyndigheten och Europeiska miljöbyrån har bedrivit sådan verksamhet.

11. Europaparlamentet noterar att myndigheten, i fråga om de iakttagelser som följer upp beviljande av ansvarsfrihet för 2019, ställer sig helt bakom målet att digitalisera unionens byråer. Parlamentet noterar att myndigheten, i enlighet med sin strategi för 2027, har för avsikt att fortsätta att investera i digitaliseringen av sina processer och att modernisera den befintliga it-infrastrukturen för att maximera samarbetet och kunskapsutbytet inom och utanför myndigheten och därigenom åstadkomma bredare, effektivare och snabbare tillgång till vetenskapliga utlåtanden. Parlamentet noterar vidare att myndigheten bidrar till kommissionens digitala strategi genom att delta i de hälsopolitiska byråernas och Europeiska kommissionens samarbetsinitiativ (HPAC) under ledning av generaldirektoratet för hälsa och livsmedelssäkerhet, som strävar efter effektivitet genom synergier och samarbete när det gäller att skapa gemensamma digitala lösningar.

Personalpolitik

12. Europaparlamentet noterar att 97,46 % av tjänsterna i tjänsteförteckningen var tillsatta den 31 december 2020. Av de 354 tjänster som får tillsättas enligt unionsbudgeten (jämfört med 320 tjänster 2019) hade fem tjänster för tjänstemän respektive 340 tjänster för tillfälligt anställda tillsatts. Parlamentet noterar dessutom att 122 kontraktsanställda och 14 utstationerade nationella experter arbetade för myndigheten 2020.

13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i vederbörligen motiverade fall ge myndigheten möjlighet att anställa kontraktsanställda utöver vad som planerats i tjänsteförteckningen, för en begränsad tidsperiod och utan att överskrida myndighetens överenskomna årliga budgetanslag. Parlamentet anser att en sådan flexibilitet skulle påskynda minskningen av den ackumulerade eftersläpningen av arbete och det försenade slutförandet av pågående ärenden på grund av personalbrist. Parlamentet insisterar på att dessa kontraktsanställda självklart måste följa myndighetens regler om oberoende.

14. Europaparlamentet anser att det är myndighetens uppgift att aktivt söka efter experter på hög nivå och övertyga dem om att delta i dess arbete, genom att erkänna relevansen och tillförlitligheten för deras expertgranskade forskning när de genomför sin egen vetenskapliga analys i enlighet med artikel 8.5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 ([4]).

15. Europaparlamentet noterar könsfördelningen inom myndighetens högsta ledning, där tre av fem ledamöter (60 %) är kvinnor. Parlamentet noterar med oro den ojämna könsfördelningen bland myndighetens styrelseledamöter, där 12 av 15 ledamöter (80 %) är män. Parlamentet noterar könsfördelningen i hela myndighetens personal, där 285 av 467 anställda (61,03 %) är kvinnor. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att beakta vikten av en jämn könsfördelning när de nominerar sina ledamöter till byråns styrelse.

16. Europaparlamentet noterar att myndigheten fortsatte sin verksamhet och kunde genomföra sitt arbetsprogram trots covid-19-pandemin. Parlamentet noterar dock att myndighetens budget ändrades genom en minskning av åtagande- och betalningsbemyndiganden med 5 000 000 EUR på grund av covid-19-pandemins inverkan på uppdrag, utbildning, energiförsörjning, underhåll och inställda fysiska möten. Parlamentet noterar att intäkterna för myndigheten minskade på motsvarande sätt på grund av den epidemiologiska situationen.

([4]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG (EUT L 309, 24.11.2009, s. 1).

17. Europaparlamentet noterar att myndigheten välkomnar den ansvarsfrihetsbeviljande myndighetens rekommendation och är fullt medveten om behovet av bättre geografisk balans inom sin organisation, särskilt när det gäller medborgare från de medlemsstater som anslöt sig till unionen 2004. Parlamentet noterar att myndigheten för närvarande driver en rad riktade initiativ för att göra den mer attraktiv och förbättra fördelningen av nationaliteter. Parlamentet noterar att myndigheten framför allt fokuserar på att synas mer med hjälp av kommunikations- och samarbetsavdelningen, nätverket av EU-byråer samt andra internationella organ och partnerorganisationer. Parlamentet noterar att myndigheten också arbetar med riktad annonsering av sina lediga tjänster mot länder som är underrepresenterade för att bredda utbudet av sökande genom användning av LinkedIn, platsbanker och stöd från våra nationella kontaktpunkter. Parlamentet uppmanar myndigheten att informera den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten om de framsteg som görs i detta avseende.

Upphandling

18. Europaparlamentet noterar att myndigheten var involverad i nätverket av upphandlingsansvariga (NAPO), vilket i hög grad bidrog till genomförandet av dess arbetsprogram för 2020, samt inledde sju upphandlingar och undertecknade sju anbud där flera byråer ingick under 2020, vilket ledde till beräknade besparingar på 2,1 miljoner EUR för unionens budget. Parlamentet noterar att myndigheten ledde sju av nio förfaranden där flera byråer ingick med uppskattade besparingar på totalt 2,4 miljoner EUR. Parlamentet välkomnar myndighetens fortsatta samarbete med andra unionsbyråer såsom Europeiska kemikaliemyndigheten, Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar, Europeiska läkemedelsmyndigheten och Europeiska miljöbyrån för att hitta möjligheter till gemensam upphandling om gemensamma vetenskapliga frågor. Myndigheten uppmanas att rapportera till den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten om den fortsatta utvecklingen i detta avseende.

Förebyggande och hantering av intressekonflikter samt transparens

19. Europaparlamentet uppskattar myndighetens befintliga åtgärder och pågående insatser för att säkerställa transparens, förebyggande och hantering av intressekonflikter samt skydd av visselblåsare. Parlamentet beklagar att myndigheten inte offentliggör sina anställdas meritförteckningar online. Parlamentet uppmanar myndigheten att vidta åtgärder i detta avseende.

20. Europaparlamentet uppmuntrar till ökad öppenhet gentemot intressenter, särskilt från de icke-statliga organisationerna. Parlamentet stöder myndighetens strategiska mål att ytterligare främja partnerskap med andra byråer samt med internationella organisationer och tredjeländer i riktning mot ett One Health-ekosystem för unionen, samtidigt som den fortsätter sitt engagemang med sina intressenter och allmänheten genom lämpliga plattformar och forum, vilket bör leda till ytterligare stordriftsfördelar.

21. Europaparlamentet erkänner byråns ansträngningar för att minska oron i samband med intressekonflikter bland de anställda. Parlamentet noterar att standarderna för intressekonflikter kan stärkas ytterligare.

22. Europaparlamentet noterar att myndigheten under 2020 identifierade och hanterade 31 intressekonflikter avseende årliga intresseförklaringar som hänförde sig till externa experter. Parlamentet noterar att myndigheten beslutade att utesluta en expert från medlemskap i myndighetens vetenskapliga grupp. Parlamentet uppmanar myndigheten att fortsätta sina insatser för att identifiera och hantera konflikter och potentiella intressekonflikter och att hålla den ansvarsfrihetsbeviljande myndigheten informerad.

23. Europaparlamentet noterar, i fråga om de iakttagelser som följer upp beviljande av ansvarsfrihet för 2019 i Europeiska ombudsmannens fall, att myndigheten överväger att utveckla interna förfaranden för att förhindra tillgång till konfidentiell information när den underrättas om att en anställd går över till ett annat arbete utanför myndigheten efter att ha avslutat sin tjänstgöring. Myndigheten uppmanas att rapportera om den fortsatta utvecklingen i detta avseende.

Insatser mot covid-19 och driftskontinuitet

24. Europaparlamentet noterar att myndigheten fortsatte sin verksamhet och kunde genomföra sitt arbetsprogram trots covid-19-pandemin. Parlamentet noterar dock att myndighetens budget ändrades genom en minskning av åtagande- och betalningsbemyndiganden med 5 000 000 EUR på grund av covid-19-pandemins inverkan på uppdrag, utbildning, energiförsörjning, underhåll och inställda fysiska möten. Parlamentet noterar att intäkterna för myndigheten minskade på motsvarande sätt på grund av den epidemiologiska situationen.

25. Europaparlamentet noterar myndighetens uttalande om att dess styrningsstruktur såväl som arbetsprogrammets struktur fortsatte att fungera som vanligt trots restriktioner och nedstängningar på grund av covid-19-pandemin, och att myndigheten fortsatte sin verksamhet och kunde genomföra sitt arbetsprogram. Parlamentet noterar de ändringar som gjordes i myndighetens budget, med en minskning av åtaganden och betalningar och en motsvarande minskning av intäkterna, efter en detaljerad konsekvensbedömning av SARS-CoV-2 som genomfördes av myndigheten i samarbete med generaldirektoratet för hälsa och livsmedelssäkerhet.

Internkontroll

26. Europaparlamentet noterar att myndigheten har gjort en bedömning av sitt internkontrollsystem för rapporteringsåret och dragit slutsatsen att på det stora hela fanns och fungerade alla komponenter och principer för intern kontroll som de skulle. Parlamentet välkomnar att myndigheten ändå identifierade ett antal åtgärder som kommer att vidtas för att ytterligare stärka hanteringen av känslig information, strukturen för myndighetens processer, metoden för styrning av verksamhetsprocesser samt riskhantering och internkontroll.

27. Europaparlamentet noterar att tjänsten för internrevision genomförde en revision av bedömningen och antagandet av vetenskapliga resultat på området för livsmedelsingredienser och förpackningar och utfärdade i oktober 2020 sin slutrapport till myndigheten. Parlamentet noterar att tjänsten för internrevision drog slutsatsen att även om processen för att bedöma och anta vetenskapliga resultat på området för livsmedelsingredienser och förpackningar på det hela taget har utformats på lämpligt sätt och är ändamålsenlig och effektiv, gjordes en mycket viktig iakttagelse under revisionen, nämligen att omprövningen av livsmedelstillsatser och livsmedelsenzymer inte var tillräckligt effektiv och snabb.

28. Europaparlamentet noterar att tjänsten för internrevision i oktober 2020 inledde en internrevision av myndighetens förfaranden för upphandling och bidragstilldelning. Parlamentet noterar att revisionen, som omfattar de förfaranden för upphandling och bidragstilldelning som slutfördes under 2019 och 2020, offentliggjordes under första halvåret 2021.

Övriga kommentarer

29. Europaparlamentet noterar myndighetens ansträngningar för att säkerställa en kostnadseffektiv och miljövänlig arbetsplats. Parlamentet noterar myndighetens införande av strukturella lösningar och lösningar beträffande anläggningar som hade till syfte att minska energi- och vattenförbrukningen samt koldioxidutsläppen.

30. Europaparlamentet noterar myndighetens insatser för att i första hand använda sociala medieplattformar för att sprida sitt informationsmaterial till berörda parter och medborgare. Parlamentet noterar att myndighetens verksamhet på sociala medier gav goda resultat, med en årlig ökning av antalet följare på sina konton på sociala medier med nästan 30 % jämfört med 2019. Parlamentet noterar att myndigheten fortsatte att genomföra sin samhällsvetenskapliga färdplan under 2020, som ger myndigheten en bättre förståelse av medborgarnas riskuppfattning och informationsbehov, och i sin tur möjliggör en mer riktad och verkningsfull riskkommunikation. Parlamentet noterar vidare att myndigheten fortsatte att investera i sin webbplats och sina digitala publikationer, och att särskilda förbättringar gjordes 2020, bland annat migrerade myndighetens webbplats från sin tidigare värd till Amazons molntjänst och en uppgradering gjordes till innehållshanteringssystemet Drupal 8. Myndigheten uppmanas att rapportera om den fortsatta utvecklingen i fråga om sin kommunikationsstrategi och digitala omställning.

31. När det gäller andra övergripande iakttagelser som utgör en del av beslutet om ansvarsfrihet hänvisar Europaparlamentet till sin resolution av den 4 maj 2022 ([5]) om byråernas verksamhetsresultat, ekonomiska förvaltning och kontroll.

([5]) Antagna texter, P9_TA(2022)0196.